

DUM, QUOAD, DONEC

S INDIKATIVEM

1. *dum* s Ind. praes. (souč.) *zatímco*, ve VH *interim*, *interea -zatím* chtění

děj VH spadá do doby děje VČ. Př.: *Certa mittimus, dum incerta petimus.*

gnom. vyjádření *Ztrácíme jisté, zatím co se honíme za nejistým.*

Dum haec geruntur, qui erant in agris reliqui discesserunt.

Zatím co se toto dalo, ti kteří zůstali v polích se vzdělili. (praes. hist. překládáme do č. minulým časem). /poklas. může stát s konj. dle cum/

2. *dum, quoad, quamdiu* s Ind. (stejného času jako ve VH) *dokud*, ve VH *tamdiu*, přípustka, zápor ne

tantisper, tak dlouho, potud, děj VH trvá po celou dobu děje VČ

Př.: *Ut aegroto, dum anima est, spes esse dicitur, sic ego, quoad Pompeius in Italia fuit.*

sperare non destiti. Tak jako nemocnému, dokud dýchá, se říká, že je naděje,

tak ani já jsem nepřestal doufat, dokud byl Pompeius v Itáli.

Dum spiro, spero. Dokud dýchám, doufám.

Hoc feci, dum licuit. To jsem dělal, dokud jsem mohl

3. **dum s Ind. všech časů, až, dokud ne**, VH *usque eo až po tu dobu*
děj VH trvá až do doby děje VČ

Př.: *Mihi curae erit tua valetudo, dum te praesentem videro.*

Budu mít starost o tvé zdraví, dokud tě neuvídím (až tě uvidím přítomného).

Ego in Arcano opperior, dum ista cognosco.

Já čekám v Arkánu, dokud to nezjistím (až to zjistím).

S KONJUNKTIVEM

1. *dum* s konj. časová okolnost + subj. očekávání, účel,

(souč.), převážně s Konj. impf. a praes. dle sousl. quoad, donec

až by, dokud (by) ne, až. Př.: *Frustra exspectas, dum defluat amnis.*

Marně čekáš, až řeka odteče.

Lupus observavit, dum dormitare canes. Vlk číhal, až by psi spali (usnou).

2. *dum* s konj. časová okolnost + podmínka, přání,

dum modo, jen když, ***nedum*** natož aby, (*dum ne, dum modo ne*)

Př.: *Oderint, dum metuant. Ať nenávidí, jen když se bojí.*

Ego, si cui videor segnior fuisse, dum ne tibi videar, non laboro.

Nevadí mi, zdám-li se někomu trochu líný, jen když tobě se nezdám líný.

! Pozn.! *exspecto* a další výrazy očekávání **Konj.**

An exspectamus quoad ne vestigium quidem Asiae urbium relinquatur?

Nebo snad čekáme, dokud nezůstane ani stopa po asijských městech?